

Úvodník

Tak máme za sebou prezidentské voľby. Tie, presne podľa očakávaní, dopadli... Dopadli tak isto, ako nespočetné voľby pred nimi. Dobré...

Pre niekoho možno nie až tak dobre... Ale tak to už v „demokracii“ chodí - sľuby sa sľubujú a voliči sa radujú. Ako mnoho chlapov v rôznych druhoch miestnych pohostinstiev skonštatovalo: „Chlieb a ani pivo lacnejšie nebudú.“

Čo je však na celom dianí okolo volieb (akýchkoľvek) pre mňa najfascinujúcejšie je, že veľká väčšina skalných voličov si ani po dvadsiatich rokoch po (s)nežnej evolúcii akosi neuvedomuje, že z voličskej povinnosti sa stalo voličské právo. Trochu ma irituje, keď ma známi aj neznámi spoluobčania zastávajú s otázkou: „Tak ako mladý pán, splnili ste si svoju občiansku povinnosť?“ Nie, nesplnil! Využil som svoje voličské právo!“ Mojou občianskou povinnosťou je platiť dane a ctiť zákony (akokoľvek pochybné sa s mojimi peniazmi zaobchádza a akokoľvek sú tie zákony padnuté na hlavu). Časy, keď ste museli z povinnosti chodiť k urnám akéhokoľvek druhu sú už, chvalabohu, preč. A rád by som teraz - takto verejne vyhlásil: „Aj nevoliť je voľba, priatelia!“ A voliť len kvôli tomu, aby sme volili, podľa mňa nemá cenu... Lebo menšie zlo je rovnaký nezmysel ako väčšia polovica. Jednoducho neexistujú. Zlo je zlo a polovica je polovica...

Tak či onak, máme za sebou prezidentské voľby. Trochu sme si zanáďavali, trochu sme si zavalili... A na predvolebné billboardy pomaly začínajú kadiť holuby... Ale nezúfajte, čoskoro treba sadiť krumpľu a aj majstrovstvá sveta v hokeji sú pred dvermi...

Nuďť sa určite nebudeme.

-tomp-

Prezidentské voľby 2009: Energetický nápoj a zvratky

Reportáž z prvého kola prezidentských volieb

Pofukuje slabý vetrík. Dost' silný na to, aby rozduľ štátnu vlajku na Obecnom úrade v Medzibrode. Európska, nevedno prečo, neveje. Popod národné farby prejde z času na čas skupinka ľudí rozhodnutých splniť si svoje občianske povinnosti. Väčšinou ide o manželské páry v strednom veku, ktoré občas sprevádzajú utešení potomkovia. Smerujú do volebnej miestnosti, kde budú voliť svojho prezidenta alebo prezidentku.

Kráčajú pokojne. Silnejúci vietor rozkmitá konáre dávno opadanej lipy. Onedlho sa zasa všetko upokojí. Medzibrodom vládne väčšia mlkvosť ako pekinským Námestím nebeského pokoja. Ticho mierne narušia deti, ktoré si užívajú slnko prvého jarného dňa na bicykli. Už ani ony nie sú rozšatené ako zvyčajne. Niektoré si usrknú z energetického nápoja v nádeji, že im pomôže z totálnej nudy.

Melanchóliu preruší vrtulník, ktorý preletí ponad obec. Ani jemu sa však nedarí prebrať dedičanov z letargie, a tak si mnoho obyvateľov hovie doma a voliť sa jednoducho nechystá. „Veď prezident nemá aj tak žiadne právomoci, tak načo?“ vyjadrí sa okoloidúci štyridsiatnik, ktorý radšej ako volebnú miestnosť navštívi miestne pohostinstvo.

Volebná miestnosť je v kultúrnom dome. Od námestia je neďaleko. Po stisnutí kľúčky sa na podlahe osamelo črtajú obrysy volebnej urny. Na divadelnej opone sú zavesené štát-

pokračovanie na druhej strane

Aha, už idú! Fašiangový karneval...

Čítajte článok na strane 3

Tri otázky pre starostku

Ako pokročili práce na rekonštrukcii kanalizácie, kedy sa budú môcť domácnosti na ňu napojiť?

Bolo by predčasné hovoriť o napojení domácností na kanalizáciu, pretože zatiaľ nemáme zabezpečené finančné prostriedky na vybudovanie samotnej čistiarne odpadových vôd a bez nej nebude možné napájať ďalšie domácnosti. Predložili sme žiadosť o dotáciu na Environmentálny fond, musíme zabezpečiť prepracovanie projektov na ČOV, pracuje sa na zmene a doplnení projektov na kanalizáciu na Hlavnej ulici v časti pri kostole a pri fare. Je vypracovaná projektová dokumentácia na ulice Sihote, Lesná a Borovčina a na novú IBV na Dúbrave. S vybavením stavebného povolenia na tieto časti to nebude jednoduché, predpokladáme, že jeho vydanie bude podmienené vybudovaním ČOV. Po ukončení prác na hlavnom zberači bude nevyhnutné zabezpečiť úpravu miestnych komunikácií, a úpravu pozemkov na Sihotiach.

Dokedy budeme mať diery na námestí obce?

Diera na námestí obce už mala byť fontánou, ale nie vždy sa všetko darí tak, ako by sme chceli a tak sa obraciam na vás všetkých so žiadosťou o trochu strpenia. Dúfam, že do konca apríla aj naše námestie už bude vyzerať lepšie.

Z akých zdrojov boli financované TDD? Koľko stála celá akcia obec?

Tajovského divadelné dni organizuje Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici v spolupráci s obcami Medzibrod a Tajov. Okrem jedného predstavenia v Tajove, ktorým táto prehliadka začína, sa všetky predstavenia konajú v našom kultúrnom dome. Som veľmi vďačná všetkým našim sponzorom, vďaka ktorým sme zabezpečili občerstvenie pre účinkujúcich, ktorých bolo v tomto roku viac ako sto. Ďalšie náklady: dopravu divadelných súborov, prevádzku kultúrneho domu, kvety, diplomy a pod. uhrádza SOS Banská Bystrica.

Ak by som mala hovoriť vyslovene len o peniazoch, poviem, že divadelná prehliadka vlastne nestála našu obec nič. Oveľa dôležitejšia je však ochota a pomoc všetkých ľudí, ktorí sa na príprave a realizácii takéhoto náročného podujatia podieľajú a za svoju ochotu nežiadajú žiadnu finančnú odmenu. Chcem sa poďakovať nielen všetkým, ktorí zabezpečovali už spomínané služby, ale aj našim organizáciám a spolkom, ktoré ako každý rok aj teraz zakúpili vstupenky pre svojich členov.

-sisa-

Prezidentské voľby 2009: Energetický nápoj a zvratky

Reportáž z prvého kola prezidentských volieb

ne symboly. Interiér budovy z prvej Slovenskej republiky je primerane opotrebovaný. Ako dôstojné miesto na uplatnenie voličského práva slúži divadelná sála. Pod doskami, ktoré inokedy znamenajú svet, sedí šesť členov volebnej komisie. Usmievajú sa a komunikujú potichu medzi sebou. Sú pripravení usmerňovať voličov. Dnes sa žiadnej kuriozity nedočkáme. Napriek tomu, že sa práve nehrá divadelné predstavenie, v miestnosti panuje komorná atmosféra.

Prichádza teréne auto so zelenými pruhmi. Policajti z neho obďaleč sledujú okolie volebnej miestnosti. Práve z nej vyšiel mladík, ktorý očividne neokúsil príkoria povinnej vojenskej služby, s oboma rodičmi. Občiansku povinnosť si splnili. Mladá mamička s na kratšie ostrihanými, melírovanými vlasmi tlačí pred sebou oranžový kočík. Aby sme nezožili malé, otázkami ju obťažovať nebudeme. Onedlho z kultúrneho domu vychádza zachovalý päťdesiatnik. Zbadá ho o čosi mladší, ale na šediny bohatší štyridsiatnik a podpichuje

Popred kultúrny dom sa mihne červená fabia s mierne hlučnejšou techno hudbou. Volebné moratórium nenaruší. Svieži vánok sa opätovne opiera do trikolóry vlniacej sa nad priečelím kultúrneho domu. Policajné auto opúšťa volebný okrskok. Clivé ticho sa neopováži prerušiť ani zvučka miestneho rozhlasu, s ktorou sa len napoludnie oznamovalo miesto a čas konania prezidentských volieb. Zopár

domáciach vysedáva v okolitých krčmách.

Stredoslovenskú dedinskú idylku dotvára oranžová „omaľovánka“ pod železno-drevenými stánkami trhoviska. „Kerý, že to tu zasa krcau? To je hroznô,“ v svojskom nárečí

nás na ňu upozorňuje rodebný Lubietovčan, ktorý sa do Medzibrodu šťastne priženil. Pri dokumentácii nás vyrušia štyria chalani v športovom aute žartovnou narážkou: „Paparaci?“ Na otázku, či boli voliť, odpovedajú kladne. Snáď ten medzibrodský vánok predsa len fúka na občianskejšie časy.

-jd-

Výsledky druhého kola v Medzibrode

	počet platných hlasov	podiel v %
Ivan Gašparovič	466	68,73%
Iveta Radičová	212	31,27%

otázkou: „Koho si volil, toho ***?“ Dokončí nepublikovateľnou nadávkou. Pri rozhovore sa dlho nezdržia. Každý ide svojou cestou.

Tajovského divadelné dni 2009 - výsledky

Katégoria: Činoherné divadlo

1. miesto s nomináciou na krajské kolo: DOS Medzibrod: ŽENBA

2. miesto s odporúčenou nomináciou: DOS Nemecká pri OZ Čierťaz: ŽENSKÝ ZÁKON

3. miesto: DOS Slovenská Ľupča: TESTAMENT

Katégoria: Divadlo mladých

1. miesto: Neudelené

2. miesto: ZUŠ J. Cikkera v Banskej Bystrici: NÁŠ

3. miesto: ZUŠ J. Cikkera v Banskej Bystrici:

STABILO - niečo na zahriatie

Individuálne ceny

Anna Dávidová - cena za réžiu inscenácie TESTAMENT

Zuzana Šagátová - cena za postavu Aničky v inscenácii ŽENSKÝ ZÁKON

Andrej Kabáč - cena za postavu Anučkina v inscenácii ŽENBA

Cenu Jozefa Šeba získal DOS Nemecká za inscenáciu ŽENSKÝ ZÁKON

TDD 2009 recenzia:

Na Mišíkovej medzigeneračný hnus sa nezabúda

Hrá francúzska hudba. Útulnou izbou paneľového bytu sa v rytme šansónu vznáša 83. ročná Mária Sokolová (Eva Čellárová). Končí sa prvá scéna a osvetľovač zhasína svetlá.

„Andrea! Andrea (Simona Bellová), dones handru!“ kričí Viera Bútorová (Michaela Packová) na svoju dcéru, pretože sa roztrhlo potrubie a volá inštalatéra (Petra Ťažkého). „Rozkaz maďam!“ reaguje dievča, ktoré má pubertu za sebou iba podľa veku. Viera podloží sifón handrou a škriepi sa s dcérou. Ostrá polemika sa skončí Andreinými na odvahu skúpymi slovami: „Mama, chcela by som ti niečo povedať, ale sľúb mi, že sa nenahneváš.“ „Si v tom?“ reaguje Viera, ale odpovede sa nedočká. „V koľkom si mesiaci?“ tichom vo výsluchu sa nenechá odradiť. „V nultom,“ nesmierne drzo odvrkne blondína s červenou členkou na hlave. Viera nakoniec vymámi z dcéry, že nie je tehotná, ale že by chcela ísť študovať IBA do Francúzska. Srdce matky prebodne šíp, aký postretnie každú matku, keď jej dieťa vylieta z hniezda po prvý raz. Reaguje tak, že do dcéry naziapa. Andrea ignorant-sky z izby odíde. Viera sa rozvzlyká.

Divadelná hra Zabudla som, z pera mladej slovenskej dramatičky Kataríny Mišíkovej, sa žánrovo prudko vymyká z repertoárov slovenských ochotníkov. Neprofesionálni divadelníci siahajú radšej po overenej - aj keď čoraz viac opozeranej - klasike. Tú predstavujú Tajovský, Stodola, ale aj mnohí zahraniční, resp. ruskí spisovatelia. Ochotnícky súbor Petříkovci z Dolnej Lehoty prezentoval hru Zabudla som, mimochodom ako jedinu zo súčasnosti, na regionálnej postupovej prehliadke Tajovského divadelného dňa v Medzibrodě.

Jej dej sa odohráva v dvoch izbách jednej

sídliskovej škátule. Viera je slobodná mamička s dvoma deťmi. Zanechala prácu preto, aby mohla doopatrovať svoju matku. Mária to svojej dcére nijako neľahčuje. Nielenže si nespomenie na dcérine meno, ale často sa z bytu bez slova vytratí. Viera silno pochybuje o tom, či jej mama nehrá iba divadlo. Andrea túži po lepšom svete, ako je ten, v ktorom žije jej rodina. Slovensko nepovažuje za miesto na dôstojný život a rozmýšľa o odchode. Viera psychický tlak nevydrží a chce svoju starú sklerotickú matku odložiť do domova dôchodcov.

Tri hlavné postavy sa pohybuju na hranici dvoch svetov súčasnej spoločnosti. Prvý svet predstavuje rodina, jej hodnoty a všetky benefity, ktoré príslušnosť k nej jej členom poskytuje. Druhý je svet samotárov, ktorých súčasná spoločnosť (alebo rodina?) odvrhla. Príslušníci jednotlivých svetov sa neraz mýlia, že ten druhý je lepší. Ľudia súčasnej spoločnosti si to myslia na divadelných doskách, ktorými je ich reálny život.

Katarína Mišíková sa pokúsila zobrazit' priepasti medzi generáciami, ktoré majú na svedomí zadržávajúci dialóg a recipročné zhnusenie pokolení. Jej pokus je netradičný, lebo si dovolila stridať srdcervúce scény s komickými. Neušla pri tom ďaleko od reality a jej dielo bolo, nielen vďaka tomu, preložené do angličtiny a prezentované vo forme scénického čítania za veľkou mláku, v Glens Falls Community Theatre. Z Tajovského divadelného dňa si Petříkovci žiadne ocenenie neodniesli, ale vkus majú dobrý. Napriek tomu, že je to ich druhá inscenácia, diváci si prišli na svoje.

Ján Debnár

AHA UŽ IDÚ!

V sobotu 21. februára sa v uliciach Medzibrodu tancovalo, vyhrávalo a pilo hriatô. Predpoludním som zočil neveľký zástup fašiangových nadšencov. Tri dievčatá prezlečené za čerta, ježibabu a smrť išli popredku a prehovárali obyvateľstvo k tancu. Samozrejme, tancovať sa nedá bez hudby, a preto do tanca hrala dychovka z Podkoníc. Neobvyklých návštevníkov sprevádzali hasiči, ktorí lievali ohrievaný rum s medom, hriatô a vyberali za túto parádu finančné alebo naturálne príspevky. Údenou klobásou alebo slaninkou, ktoré hasiči dostávali čoraz zriedkavejšie, neohrdli.

Náklonnosť k tradícii mi nedala a pridružil

som sa zvedavo k sprievodu. Zaspomínal som si na detské časy, keď som netrpelivo čakal na pokrik: „Už idú!“ alebo na prvé tóny ľudových pesničiek, ktoré prezrádzali jedinu vec, a to, že masky sú už neďaleko. Ani tento rok nemali od svojich najväčších fanúšikov, detí, kúska pokoja. Radosť, ktorou častovali maskary deti nezostala bez odplaty. Pohostinní Medzibrodčania obdarili sprievod vyprášaným pirohom, šiškou či grapľom a neabstinujúcich dospelých rôznorodou liehovinou. „Len sa ponúknite. Nech sa vám darí a aby ste mali málo požiarov,“ posmeľovala na kratšie ostrihaná čiernovlasá štyridsiatnička o čosi staršieho hasiča.

„Voláko je málo tých masiek a ani muzika už nevyhráva pred každým domom,“

postáždžovala si neďaleko o paličke stojaca dôchodkyňa, ktorá sa neokúňala a s dychovkou si aj zaspievala. Aspoň takto si pripomenula na časy, keď sa aj ona vyzvíjala v tanci do vyčerpania. „Za socíku to bolo lepšie,“ priznáva asi o hodinu neskôr klarinetista s dlhou bielou bradou, ktorý hrával v uliciach Medzibrodu prv, než som sa narodil a dokončuje: „Ľudia boli srdečnejší. Bola iná doba, v každom dvore sa chovalo prasa. A aj nám viacej poliali.“ Chladné počasie nezabránilo tomu, aby sa pospolitý ľud tak ako dlhé roky predtým v tento deň dobre zabavil. A komu sa málilo, prezliekol sa za maskaru večer; išiel na fašiangovú diskotéku a v zábave pokračoval do skorého rána.

-jd-

Výpisky z hasičskej kroniky

Na stránkach Rakárika sme už písali o histórii obce vo Výpiskoch z obecnej kroniky. V článku Farár, ktorý mal rád Medzibrod'ánov, ste sa mohli dočítať o ďalšej medzibrodskej kronike, a to farskej - Historia Domus. Dnes vám prinášame opis dejín pohľadom medzibrodských hasičov. Je to kronika výnimočná nielen svojimi rozmermi (49 x 67 cm) v drevenej väzbe, ale aj množstvom fotografického materiálu, ktorý mapuje život a prácu hasičov v období rokov 1924 – 1981.

12. októbra 1863, niekoľko mesiacov po veľkom požiari v Spišských Vlachoch, pri ktorom zorelo 176 obytných domov, vznikol jeden z prvých hasičských zborov na Slovensku. Hasičský zbor bol pre obce povinný. No povinné hasenie sa napokon ukazovalo ako pochybné, chýbala obetavosť a odvaha.

V našej obci sú prvé zmienky o zakladaní zboru 13. júla 1924, kedy starosta obce Juraj Ramaj zvolal celoobecnú schôdzu. Schôdza odsúhlasila a potvrdila ustanovenie ohňohasičského zboru v obci. Prvým predsedom sa stal uznávaný občan, obuvnícky majster Tomáš Prašovský, veliteľom Matej Hrk, tajomníkom Michal Vincúr. Zbor mal na začiatku 46 členov. V roku 1928 si v obci postavili síce drevenú, ale dosť veľkú požiarňu zbrojnicu a kúpili ručnú striekačku. Začínali, ako sa hovorí, s holými rukami, no už roku 1925 mali na tie časy peknú sumu 1341 korún. Peniaze získali z fašiangových tanečných zábav a divadelných predstavení, ktoré sa hrávali v Borovčine na Kole. Jednou z divadelných hier, ktorá mala vtedy veľkú odozvu, bola hra Cigánkina pomsta.

V roku 1933 sa veliteľom zboru stáva baník Michal Murgaš. Za 15 rokov jeho vedenia zbor výrazne napredoval. Aj pri stálych finančných problémoch sa im podarilo uskutočniť celoobecnú zbierku v roku 1936 a následne kúpiť motorovú striekačku. Ďalšou, na tie roky rozsiahlou akciou, bolo vybudovanie murovanej požiarnej zbrojnice, ktorá bola súčasťou kultúrneho domu.

Medzibrodskí hasiči úspešne zasahovali pri

Dorastenecké družstvo 1962

požiaroch domácností jednak u nás, v susednom Hiadli a v štátnych lesoch. V auguste 1944 bombardovali lietadlá rafinériu v Dubovej. Medzi mnohými dobrovoľnými hasičskými zbormi vynikli aj Medzibrod'ania, ktorí s veľkou odvahou hasili horiace nádrže a bránili rozšíreniu ohňa na ďalšie objekty. Lietadlá sa viackrát vrátili nad Dubovú a ohrozovali všetkých, ktorí lokalizovali obrovský požiar.

Od roku 1949 sa stal veliteľom zboru Imrich Sokol. Pod jeho vedením získalo v roku 1953 družstvo žien 1. miesto v súťaži na krajskom kole a postúpilo na celoštátnu súťaž do Olomouca. V rokoch 1961 požiarňu zbor eviduje 60 členov, pričom zaregistrovali družstvo dorastencov a dve žiacke družstvá – chlapčenské i dievčenské. V tomto období členovia brigádnicke pracovali pri výstavbe požiar-

nej zbrojnice, ktorá je stavbou MNV. Ďalšou dôležitou úlohou bola údržba vodných zdrojov, najmä vyčistenie potoka Sopotnica, z ktorého popod vrch dostávame vodu do nášho potoka Vývieranica. Tento slúži ako jediný vodný

zdroj pre hornú časť obce. Čistenie, ktoré sa robí dvakrát v roku, je veľmi namáhavé hlavne na jar, pretože sa pracuje v ľadovej vode.

Veľkým úspechom v sedemdesiatych rokoch bolo získanie motorového požiarneho vozidla AERO, neskôr Tatry 805. Za pomoci štátnych a stranických orgánov, najmä predsedu MNV Antona Hutku a predsedu JRD J. Bobáka, medzibrodskí požiarnici postavili v poradi už 4. požiarňu zbrojnicu, ktorú získali do užívania 13. mája 1973. V roku 1979 mala organizácia 73 členov, z toho 18 žien. Žiacke družstvo, ktoré sa každý rok zúčastňovalo celoštátnej mládežníckej hry Plameň, viedol mladší požiarnik Ján Šuták.

Dobrovoľné plnenie si hasičských povinností sa stalo pre členov samozrejmosťou. Nezabúdali však na kultúrne a športové akcie, ktoré pripravovali pre rodinných príslušníkov a obyvateľov celej obce.

Na prvej strane kroniky sa nám v štyroch riadkoch predstavuje text: Som tu preto, aby som svojím vnútorným obsahom pripomenula prácu v MDPZ, prácu našich predchodcov a prvých zakladateľov hasičstva.

Od založenia prvého zboru uplynie o pár mesiacov 85 rokov. Je to krásne výročie, ktoré hovorí o vytrvalosti, ochote a obetavosti. O generáčnej tradícii, kedy otcovia učili svojich synov a dcéry týmto hodnotám a z nich sa postupne stávali ďalší dobrovoľní hasiči. Nám už len zostáva úprimne povedať

GRATULUJEME A ĎAKUJEME.

Zakladajúci členovia

Vrátili sa všetci

„Dáva sa na všeobecnú známosť, že nemecké orskomando v našej obci nariaďuje všetkým mužom od 18 do 60 rokov života, aby sa 19. marca dostavili pred kultúrny dom. Majú si zobrať so sebou požíveň na tri dni. Kto tento rozkaz neuposlúchne, čaká jeho i jeho rodinu tvrdý trest.“, takto nejako vyhlasoval dedinský bubeník Psota 17. marca 1945. Nemecké vojsko sa pripravovalo na ústup pred blížiacim sa frontom a civilni im mali kryť chrbát. Tak sa na sviatok sv. Jozefa, 19. marca zišla pred kultúrnym domom pomerne veľká skupina medzibrodských chlapov. Kým sa naši ľudia zhovárali čo ich čaká, prechádzali našou obcou chlapi zo Sv. Ondreja a z Brusna. Potom Nemci zoradili i našich ľudí a pešo sa pobrali do Banskej Bystrice. Tam pred okresným vojenským veliteľstvom už boli zhromaždení chlapi z celého okolia. Front sa blížil od Mičinej a na Bystricu dopadali strely z diel a mínometov. Potom ich Nemci odvieďli na stanicu, kde ich naložili do nákladných vlakov. Chudáci, vôbec netušili, čo s nimi bude a kam vlastne pocestujú. Hovorilo sa čosi o Novákoch a Rakúsku. Mladí Medzibrodčania sa snažili držať pokope a vojsť do

jedného vagóna, no nevelmi sa im to darilo. Keď už boli natlačení, prišiel nemecký vojak a spustil zatvárací hák na dverách vagóna, aby nemohli vyjsť von. Strojvodca zapísal a vlak sa pohol. Chlapi sa rozvraveli a špekulovali, ako by sa dostali z vagóna von. No žiaľ, na nič neprišli. Boli tam síce malé okienka, ale boli vysoko a ďaleko od háku na dverách. Zotmeľo sa. Chlapi cítili strach a obavu, čo s nimi bude. Vtom jedného z našich mužov – Cyrila Hraška – napadla spásanosná myšlienka. „Chlapi!“, vykrikol. „Veď ja tu mám pri sebe bakul'u, ktorá je ohnutá. Čo keby sme skúsili ten hák na dverách vytiahnuť?“ Tak sa aj stalo. Chlapi sa zhrčili dokopy, jeden si stal na ich chrbty a pokúšal sa hák vyhodíť. Po dlhšej námahe sa mu to, našťastie, podarilo a dvere sa otvorili. Za Malackami vlak spomalil, rýchlosť bola menšia. Tí odvážnejší začali hneď vyskakovať. Za nimi potom i tí bojazlivejší. Bolože to radosti, keď sa naši postretali a zistili, že sú živí a zdraví a že nikto nechýba. Žiaľ, ostatní Medzibrodčania boli zavlečení do Rakúska. Jedni sa ocitli v Marchegu a druhí v Linzi. Dnes sa už ťažko dopátrame, koľko ich bolo vo vagóne, ktorý sa podarilo otvoriť,

koľko ich bolo v Linzi a koľko v Marchegu. My, ktorí sme vtedy žili vieme, že ďalšia časť našich chlapov sa dostala do Novák, ba aj do Kláštora pod Znievom. Tam ich schovali v kláštore rádomé sestry.

Medzibrod bol oslobodený 23. marca 1945. Prví, čo prišli domov, boli naši „skokani“. Potom ďalší z Novák a posledná - až koncom mája – skupinka, ktorá bola odvečaná do Rakúska. Vlaky nepremávali, tak chudáci putovali peši Rakúskom, potom cez obec Gajary, prakticky až domov. Bol už skoro koniec mája, lebo vojna sa skončila 8. mája 1945 kapituláciou Nemecka. Našťastie, nikto z našich mužov cestou tam ani naspäť nezhynul.

A ešte jedna kuriozita na záver. Keď toho 19. marca naši chlapi putovali do Banskej Bystrice, hneď za mostom pri Svätom Jáne odpadol Ondrej Šuhajda. Všetci strípili, čo Nemci s ním urobili. Na počudovanie všetkých, Nemci mu nič neurobili a tak sa Ondrej Šuhajda po pol hodine vrátil domov.

Marian Haviar

Záružlie močiarne

S príchodom jari sa spestruje farbami i príroda a okolie obce. Kvitnú prvé kvety na pasienkoch, lúkach ale aj v zamokrených územiach a na brehoch vodných tokov.

Jednou z mimoriadne nápadných na jar kvitnúcich rastlín je i záružlie močiarne. A táto rastlina je viazaná práve na vlhké prostredie zamokrených lúk ale rastie i priamo na brehoch potokov. V Medzibrode a okolí ho nazývajú aj blatúch, zrejme od českého názvu „blatouch“, čo výstižne vyjadruje jeho stanovište. Dorastá do výšky 50 cm. Kvitne podľa príchodu teplých dní a nadmorskej výšky od marca do mája. Listy má okrúhle srdcovitého tvaru a sú pomerne

veľké. Dutá stonka nesie na vrcholoch sýtožlté nápadné kvety. Rastlina obsahuje žlté farbivo, ktoré sa používalo na farbenie potravín, napr. masla. Aj keď neviem, aké to malo následky, keďže ako rastlina patriaca do čeľade iskerníkovitých je mierne jedovatá. Záružlie patrí medzi trvalky a je hojne rozšírené v prirodzených a neupravovaných brehových porastoch, kde niekedy tvorí celé koberce. Po odtrhnutí rastlina rýchlo vädnne, lebo rapídne klesá tlak v tele rastliny spôsobený dotáciou vody.

V Medzibrodskom chotári táto rastlina spestrujúca potoky rastie hlavne na brehoch Borovského potoka a to od ústia do rieky Hron až po Prielohy, kde tento vodný tok vyviera.

Pavol Kostúr

ŠKÔLKÁRSKE OKLENKO MALÉHO RAKÁRIKA

Ani sme sa nenazdali a JAR nám už klope na dvere. Zima je už za nami a my sa tešíme z jarného slniečka. Deti v našej materskej škole razom ožili, tešia sa na náš školský dvor, kde sa môžu do sýtosti vyhrať a vybehať. Jar nám nepriniesla len slniečko, ktoré nás teší, ale odhalila aj to, čo sneh ukrýval celú zimu - a to smeti a odpadky, ktoré sa aj na našom dvore objavili. A možno aj preto sa naše staršie deti na jarné upratovanie pripravovali a to počas celého týždňa od 16. februára - 20. februára, ktorý bol venovaný ekológii, triedeniu odpadu a využitiu nepotrebného odpadu. Deti sa počas celého týždňa oboznamovali s pojmami - odpad, triedený odpad a využitie triedeného odpadu. Ich šikovné ruky s pomocou p. učiteľky vyrobili množstvo rozprávkových a netradičných postavičiek, s ktorými sa vyhrali a zdobili aj naše spoločné priestory v škole.

Kde bolo, tam bolo...

takto pekne rozprávko sa nám 23. februára prihovárala mama koza v divadelnom predstavení 7 KOZLIATOK. Naši škôlkári sa predstavenia nevedeli dočkať a veľmi sa naň tešili. Možno sa obávali aj zlého vlka, ale veselé kozliatka túto obavu rýchlo zahnali. Deti sledovali dej so zatajeným dychom a veľmi nerady z predstavenia odchádzali a my dúfame, že takéto divadielko do našej školy zavítajú častejšie, lebo my sa už na ne veľmi tešíme.

A aby nám bolo ešte veselšie a aby sme sa s rozprávkami len tak narýchlo nerozlúčili, dopriali sme si FAŠIANGOVÉ DOPOLUDNIE plné rozprávkových a aj nerozprávkových, ale za to veselých postavičiek a masiek 25. februára v našej škôlke. Masky si staršie deti vyrábali samy a veru sme tých menších so svojimi veselými maskami prekvapili a aj potešili. Najskôr sa všetky masky predstavili a potom začala poriadna fašiangová veselica. A navštívila nás aj maska Mickey mousa, opica a aj čert a naše deti sa ich vôbec nebáli, veď to boli len naše milé tety kuchárky a teta školníčka, ktoré nám priniesli upražené ši-

ky, na ktorých sme si počas zábavy pochutili. Ale nás ešte len zábava masiek čaká, a to na karnevale, ktorý sa bude konať pri príležitosti MDD (ale o tom až niekedy nabudúce).

Nielen mesiac február bol v našej škole veselý a pestrý, aj MESIAC MAREC nám priniesol mnoho zážitkov. Hneď začiatok mesiaca knihy bol venovaný vyhodnoteniu súťaže O NAJ... LEPORELO, do ktorej sa mohli zapojiť všetky deti a rodičia. Vyhodnotiť najkrajšie a najlepšie bolo opäť veľmi ťažké. Všetky leporelá boli pekné a ďakujeme šikovným rodičom a deťom, ktorí sa výzvy chytili a venovali trošku zo svojho času, svojmu dieťaťu pri zvládaní možno neľahkej úlohy. Do súťaže sa zapojilo 10 detí. Možno by nás potešila väčšia účasť a tak dúfame, že pri ďalších výzvach a súťažiach to bude lepšie. A tu sú naši víťazi:

1. miesto **Kristiánko Haviar,**
2. miesto **Amálka Boháčová**
3. miesto **Henka Hut'ková.**

Ale blahoželáme všetkým, ktorí sa do súťaže zapojili: Pet'kovi Štulrajterovi, Laurinke Petrovej, Ninke Piklovej, Danielke a Dominikovi Padúchovcom, Silvinke Sokolovej a Ivke Debnárovej.

A nedá nám, aby sme aj Vám neponúkli niečo z „dielne“ možno budúcich básnikov a spisovateľov:

Ide sa nakupovať

Julka ráno vstala, na nákup nás zavolała. V oddelení ovocia a zeleniny nakúpime vitamíny. Rožky, mlieko, syry dodajú nám sily. Aby sme čisti chodili, prach na pranie sme si kúpili. V odevoch si nakúpime rukavice proti zime. Každá hračka poteší, detské oči rozjasní. Jahodová, punčová, kto masčku odolá? Nákup sme dnes urobili, rodičov s ním potešili.

Laurinka Petrová

Ďalej by sme chceli poďakovať všetkým rodičom, ktorí prispeli do rodičovského združenia príspevkom, ktorí bol použitý na nákup MOLITANOVEJ STAVEBNICE pre deti v hodnote cca 7 400 Sk – 245 €. Bol to pre deti síce oneskorený vianočný darček, ale deti veľmi potešil a to je predsa najhlavnejšie. ĎAKUJEME.

Leporelami sme marec začali a encyklopédiami a množstvom rozprávkových kníh sme pokračovali NA NÁVŠTEVE OBECNEJ KNIŽNICE. Všetci škôlkári sa do knižnice veľmi tešili, väčšina z nich knižnicu navštívila po prvýkrát a nevedeli sa vynadávať na množstvo políc zaplnených knihami. Strávili sme príjemné dopoludnie medzi rozprávkami, básňami a iným druhom literatúry a veríme, že naše deti sa tam určite vrátia.

Prostredníctvom riekaniak a motivovaného cvičenia sa v našej škole cvičilo počas týždňa venovaného dychovým a relaxačným cvičeniam s jogovými prvkami. Našou školou sa ozývala príjemná relaxačná hudba a počas cvičenia vládla u nás príjemná atmosféra. Deťom sa cvičenie veľmi páčilo a tak sa plánujeme k nemu vrátiť počas teplejšieho počasia, kedy si budeme môcť dopriať cvičenie vonku na školskom dvore.

Záver mesiaca marec sa blížil a nás veľmi potešilo pozvanie Obecného úradu v Medzibrode na detské divadelné predstavenia, ktoré patrili k divadelnej prehliadke už známych Tajovského divadelných dní. Deti sa na divadelné predstavenia tešili a pri Osmi-jankových rozprávkach ani nedýchali a hercov ocenili veľkým potleskom. Divadlo sa im už teraz dostáva do krvi a mnohí z nich navštívili divadelné predstavenia aj s rodičmi. A tak naše dni po tomto víkende plnom divadelných zážitkov, boli venované rozhovorom o divadle a hercoch. Veríme, že z našich najmenších nám vyrastá ďalšia generácia divadelných hercov a nadšencov.

Mgr. Monika Petriková

Čo NOVÉHO ZŠMEDLIBROD?

Zvesti zo školy na námestí

Prišla jar, náhle sa prudko oteplilo... ale prečo? No pretože naše deti ju privolali vynášaním Moreny. Tretiaci a štvrtáci na hodinách pracovného vyučovania vyrobili bábkú Moreny a počas prestávok sme sa všetci stretávali pri

klavíri a učili sa piesne, ktorými sme odpravdzali Morenu na jej poslednú cestu. Deti sa veľmi tešili na tento ľudový zvyk a všetky aktivity s ním súvisiace zobrali vážne. Dohodli sme sa, že ak sa im podarí prilákať teplé slnečné lúče, tak na budúci rok pozveme televíziu, aby aj vo svete videli, ako vedú

naše deti zachovávať tradície. Takže o rok sa dúfam k nám pripojí viac ľudí z Medzibrodu, aby nás bol poriadny zástup...

Zachovávanie ľudových zvykov neskončilo vynesím a utopením Moreny v Hrone. Hneď sme sa aj vrhli na veľkonočnú výzdobu celej školy. Deti dokonca vyrobili aj krásne veľkonočné ikebany, z ktorých sme mali v škole

výstavku a teraz určite zdobia ich domovy.

Čo pekné sa u nás ešte udialo? Vo februári sme mali perfektný Valentínsky karneval, na ktorom bolo masiek od výmyslu sveta! Ešte raz sa chcem poďakovať touto cestou chlapcom, z

II. stupňa, ktorí nám sami od seba robili dídžejov a okrem aparatury priniesli aj farebnú hudbu. Takže to nebola len taká obyčajná detská tančovačka, ale poriadna diskoteka! V marci sme nacvičili program k výročiu oslobodenia obce a druháci vyrobili pre všetkých srdiečka z lásky. Čože by sme to boli za Medzibrodčanov, keby sme sa aj my

nezúčastnili Tajovského divadelných dní? Vychutnali sme si „hladným“ diváckym okom 2 detské predstavenia v piatok doobeda. V deňoch drieme medzibrodský divadelný duch, takže mnohé z nich (takmer všetky) si boli pozrieť aj ostatné predstavenia. No a aby im nebolo málo, tretiaci si pre nás pripravili malú divadelnú

inscenáciu zo života detí s vlastným scenárom a réžiou a v pondelok 30.3. nám ju aj zahrali.

Začiatkom apríla bolo ako vyvrcholenie trojmesačnej gymnastickej prípravy na hodinách TV školské kolo v gymnastickom 4-boji. Zúčastnili sa ho najlepší z tried. Bojovali v 2 vekových kategóriách a úspešne zvládli disciplíny ako: gymnastická akrobatická zostava na

žinenkách, preskok cez kozu a švédsku debnu, prednesy na rebrinách a šplh na tyči. Tohtoroční najlepší gymnasti školy, ktorí boli ocenení diplomami a sladkosťami sú:

V kategórii 1. a 2. ročník: sa s rovnakým

počtom bodov na 1. mieste umiestnili Emi Svetlíková a Steli Paralová. Aj 2. miesta boli s rovnakým počtom bodov dve. Zaslúžili si ich Timejka Klučiarová a Petko Vetrák a na 3. mieste sa umiestnil Mareček Chomič.

V kategórii 3. a 4. ročník sme už rozdelili chlapcov a dievčatá. Najlepšie babenky sú:

Betka Lazárová (1. m.), Kika Haviarová (2.

m.) a Zuzka Piarová (3. m.). Chlapci zabojovali a skončilo to takto: Najobratnejší je Šimonko Meľo (1. m.), hneď po ňom je Petko Petrik (2. m.) a tretí naj je Mirko Chomič.

Ale dosť už bolo rečí, zadívajte sa na fotografie, tie niekedy povedia oveľa viac než slová...

Mgr. Ivana Sumráková

Stolný tenis: koniec sezóny vydarený

Poslednými zápasmi sa na konci marca skončila 4. liga v stolnom tenise. Postavenie našich družstiev oproti základnej časti sa veľmi nezmenilo a posuny v tabuľke boli z ich pohľadu minimálne.

A družstvo dosiahlo v nadstavbe bilanciu 2 – 1 – 4, ktorá im nakoniec stačila na celkové 6. miesto a vylepšenie postavenia o 1 pozíciu v nadstavbovej časti. Vzhľadom na tohtoročnú neúčasť I. Krchňavej v tíme je toto umiestnenie naozaj pekné a splnilo očakávania a ciele hráčov pred sezónou.

B družstvo skončilo nadstavbovú časť s aktívnou bilanciou 4 – 0 – 3. V tomto prípade doslova platilo pravidlo „môj dom – môj hrad“. Domáce zápasy hráči vyhrali, ale bohužiaľ vonku utrpeli 3 prehry a práve absencia bodov z týchto zápasov ich nakoniec stáli 9. miesto a spadli na koniec TOP 10. Toto umiestnenie aj tak predstavuje najlepší výsledok v 6-ročnej histórii B družstva a dokazuje, že výkony sa z roka na rok pomaly zlepšujú a zaostávajú za kvalitnejšími tímami sa postupne zmenšujú.

Cez leto nastane súťažná prestávka, hráči budú napriek tomu usilovne trénovať a poctivo sa pripravovať na ďalší ročník. Poďakovanie patrí obci Medzibrod, ktorá sponzorsky podporuje stolný tenis a takisto aj divákovi, ktorí si našli v priebehu sezóny cestu na zápasy a podporili svojimi hlasivkami našich hráčov.

-ihu-

Tabuľku nájdete na www.sstz.sk

Vít'azná séria pokračuje

Počas jarných prázdnin zorganizovali členovia SNS už 15. ročník tradičného turnaja o Putovný pohár Dr. Martina Sokola v stolnom tenise. Súťažilo sa v 4 kategóriách (registrovaní hráči, amatéri, dorastenci, ženy) a celkovo sa zúčastnilo 31 hráčov a hráčok.

Najväčšia pozornosť sa už tradične sústredila na skupinu registrovaných hráčov. Dá sa povedať, že už pred turnajom to bol skôr iba súboj o 2. miesto, pretože dominancia Moniky Hutkovej nad ďalšími hráčmi bola zjavná. V skupine mala síce slabší okamih, ktorý ju stál víťazstvo, ale ani tento jej nezabránil v bezpečnom postupe do semifinále. V ňom porazila M. Padúcha a v ceste za celkovým triumfom jej nezabránil vo finále ani J. Padúch a Monika tak dosiahla už svoje 5. víťazstvo v sérii. Ak to bude taktok pokračovať aj na budúci rok, tak dostane do trvalého vlastníctva aj ďalší pohár. V stretnutí

o 3. miesto zvíťazil I. Hutka nad menej motivovaným M. Padúchom a dosiahol tak svoje najlepšie umiestnenie v histórii turnaja.

Medzi amatérmi sa uskutočnilo očakávané finále P. Svetlík – J. Hraško Kopyto. Po 1. napínavom sete získal psychickú výhodu P. Svetlík a dotiahol už súboj do víťazného konca. Vrátil sa tým pádom na pozíciu z minulosti a je presvedčený, že sa mu ju podarí udržať aj v budúcnosti. Bronzový stupienok obsadil I. Kňazík, ktorý v napínavom súboji zdolal J. Hutku st.

V najkrajšej kategórii súťažilo 5 žien, po odohratí všetkých stretnutí sa z celkového víťazstva tešila E. Chamková. Rodinný triumf zvýraznila H. Hutková a na 3. mieste sa umiestnila E. Sokolová.

Najnižšia účasť bola medzi dorastencami, kde zvíťazil R. Hraško pred T. Závrivcom, J. Samuelčíkom a M. Bellušovou. Bolo by dobré,

keby sa medzi mládežou stolný tenis viac rozšíril. Podmienky a možnosti sú momentálne na dobrej úrovni, hracie stoly sú v budove škôlky počas celého roka a preto stačí iba prejaviť záujem.

Celkove mal turnaj dobrú úroveň a potvrdil stúpajúcu tendenciu stolného tenisu v Medzibrode. Verím, že počet priaznivcov tohto športu bude pribúdať a na ďalších ročníkoch sa stretneme vo väčšom počte.

-ihu-

Futbalová jar v očakávaní postupu

Krásne slnečné počasie sprevádzalo úvod jarnej časti okresných futbalových súťaží. Už 5-6 rokov sa naše A družstvo neúspešne snaží o postup do vyššej súťaže a na základe postavenia po jeseni si ani iný cieľ dať nemohlo. Svoje ambície potvrdilo už víťazstvom 3:0 v 1. zápase na pôde Podkoníc (góly: M. Gregor, V. Zeman, I. Hirka). Hráči svojej kvality a schopnosti ukázali už v prípravných zápasoch, kde dokázali poraziť družstvá z I. triedy (Lučatín, Jasenie, Mýto) a utvrdili sa v tom, že v

prípade postupu sú schopní hrať vyrovnané súboje aj s kvalitnejšími tímami. Máme jedno z najmladších družstiev v súťaži, s výnimkou 3-4 hráčov sú všetci do 25 rokov. Je to síce perspektíva do budúcnosti, na 2. strane v tomto mladom veku môže byť trochu problém s disciplínou a životosprávou pred zápasom. Hráči by si mali uvedomiť, že pre postup treba niečo obetovať, pristupovať k zápasom zodpovedne a potom sa úspech určite dostaví. Potešujúci je aj zvýšený záujem fanúšikov nielen o domá-

ce zápasy, ale aj vonku to vyzerá väčšinou ako v Medzibrode. Povzbudzovať treba slušne, bez zbytočných nadávok a provokácií, pretože v konečnom dôsledku na to doplatí iba náš klub spolu s hráčmi.

Mládežnícke družstvá začali svoje súťaže až počas Veľkej noci a po nej a vedenie klubu dúfa, že tieto tímy prinesú svojimi výsledkami viac radosti ako počas jesennej časti.

Tabuľky nájdete na www.obfzbb.sk

-ihu-

RAKÁRIK dvojmesačník o dianí v Medzibrode 2/2009. Registrovaný na MKSR evid. číslo EV 2082/08. Vychádza s príspevom Ministerstva školstva SR.

Vydáva a distribuuje zadarmo do všetkých domácností obec Medzibrod. **Tlač:** Tlačiareň D&M Slovenská Ľupča

Šéfredaktor: Bc. Tomáš Pohorelec

Redakcia: Andrea Bellušová, Ján Debnár, Ing. Silvia Tešínska, Katarína Sálišová, Ing. Ivan Hutka, Ing. Janka Kňazíková

Príloha Okienko malého Rakárika: Mgr. Monika Petříková a Mgr. Ivana Sumráková

Grafické spracovanie: -tompo-

Sídlo redakcie je na obecnom úrade.

Neprešlo jazykovou úpravou. Najbližšia uzávierka 5. júna 2009, **e-mail:** rakarik@atlas.sk.